

Avizul Comitetului European al Regiunilor – Punerea în aplicare a strategiilor macroregionale

(2018/C 164/03)

Raportor: Raffaele Cattaneo (IT-PPE), membru al Consiliului Regional și președintele Consiliului Regional Lombardia

Document de referință: Raport al Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor privind punerea în aplicare a strategiilor macroregionale ale UE

COM(2016) 805 final

I. RECOMANDĂRI POLITICE

COMITETUL EUROPEAN AL REGIUNILOR

1. subliniază că strategiile macroregionale (SMR) reprezintă o viziune funcțională și profund europeană și salută primul raport unic al Comisiei Europene privind punerea în aplicare a SMR ale UE. Observă că UE are nevoie de o viziune teritorială ⁽¹⁾ care să depășească granițele, pentru a dezvolta „o abordare globală”;
2. observă că, deși au fost create de puțină vreme ⁽²⁾, SMR au devenit un instrument consacrat, bazat pe o abordare ascendentă și pe realitatea local, care permite o utilizare mai eficace a potențialului comun de care dispun macroregiunile, printr-o mai bună punere în aplicare și coordonarea răspunsurilor de politică la diverse provocări cum ar fi creșterea economică, inovarea, transportul, mediul și schimbările climatice;
3. subliniază că SMR reprezintă un element crucial în realizarea obiectivelor strategice ale UE și reprezintă o parte esențială a arhitecturii de guvernare pe mai multe niveluri a UE. SMR joacă un rol important în dinamizarea procesului de dezvoltare și în regiunile mai puțin dezvoltate. Ele joacă, de asemenea, un rol esențial în țări în tranziție, țări în curs de aderare și țări care nu sunt membre UE, precum țările învecinate;
4. subliniază importanța strategiilor macroregionale pentru sprijinirea măsurilor de combatere a schimbărilor climatice în regiunile vulnerabile. Astfel, aceste strategii pot fi desfășurate în mod eficient, de exemplu în combaterea inundațiilor și a incendiilor din zonele de frontieră;
5. consideră că SMR și alte instrumente de cooperare transfrontalieră și transnațională ale UE, cum ar fi GECT și alte structuri de cooperare teritorială, ca de exemplu comunitățile de lucru, și programele Interreg, sunt elemente esențiale pentru viitorul UE;
6. acordă întregul sprijin ideii de raport unic privind punerea în aplicare a patru SMR și așteaptă cu interes rapoartele de punere în aplicare care urmează să fie elaborate de Comisia Europeană la sfârșitul anului 2018;
7. subliniază rolul potențial al SMR pentru dezvoltarea integrată dincolo de frontierele UE și, în special, în perspectiva ieșirii Regatului Unit din UE; prin urmare, sugerează să se exploreze modul în care SMR ar putea contribui la construirea viitoarei relații dintre Regatul Unit și UE și solicită o implicare puternică a autorităților locale și regionale în discuțiile viitoare pe această temă, de ambele părți;

⁽¹⁾ Avizul CoR pe tema „O viziune teritorială pentru 2050: cum arată viitorul?” (COR-2015-04285).

⁽²⁾ Prima SMR [Strategia UE pentru regiunea Mării Baltice (EUSBSR)] a fost lansată în 2009.

8. face trimitere la avizele anterioare ale CoR, relevante prin comentariile specifice privind fiecare strategie macroregională ⁽³⁾ și se bazează pe aceste observații pentru a face observații generale în prezentul aviz, aplicabile tuturor strategiilor macroregionale. Atrage atenția asupra importanței unei eficiențe crescute și a prioritizării rezultatelor, precum și asupra unei abordări mai practice a punerii în aplicare a SMR;

9. subliniază că avantajul SMR constă în posibilitatea acordată actorilor naționali, regionali și locali de a se reuni într-un cadru comun pentru a defini o strategie globală și procese de programare comună, care să contribuie la realizarea obiectivului din Tratatul UE privind coeziunea economică, socială și teritorială și care să răspundă nevoilor locale în mod eficient. În plus, strategiile macroregionale contribuie la implicarea cetățenilor în proiectul european și la crearea de punți între procesele de elaborare a politicilor de la nivelul UE și de la nivel local;

10. observă, totuși, că strategiile macroregionale se află într-o fază critică, în care potențialul lor este recunoscut din ce în ce mai mult, dar punerea lor în aplicare necesită încă îmbunătățiri pentru valorificarea la maximum a avantajelor pe care le oferă. Propunând o perspectivă locală și regională asupra strategiilor macroregionale, prezentul aviz al CoR are un obiectiv strategic mai extins, în contextul pregătirilor în curs pentru următoarea perioadă de programare și al viitorului Europei în sens mai larg;

11. sprijină inițiativele emergente de instituire de noi SMR. Ar trebui totuși adoptată o abordare mai sistematică, bazată pe identificarea nevoilor funcționale în cadrul unui proces ascendent. Structurile de cooperare teritorială existente și consacrate ar trebui să indice în ce măsură SMR ar putea oferi o valoare adăugată și noi oportunități de îmbunătățire a structurilor de cooperare teritorială existente;

12. de asemenea, trebuie precizat că SMR existente sunt rezultatul asocierii a numeroase state membre ale UE, însă trebuie prevăzută și posibilitatea creării de SMR ce regrupează un număr mai mic de țări, dar un număr mai mare de regiuni, care găsesc în această abordare teritorială instrumentul adecvat și eficace pentru soluționarea unor probleme comune, acordând o atenție specială regiunilor care suferă de handicapuri naturale, regiunilor insulare și celor ultraperiferice;

13. consideră că societatea civilă și părțile interesate care au competențe la nivel local, regiunile și orașele pot avea o contribuție esențială în consolidarea ideii europene și pot acționa ca o pârghie; prin urmare, este esențial ca actorii-cheie de la nivel macroregional, cu competențe în materie de punere în aplicare și societatea civilă să fie implicați în elaborarea programelor strategice. Această implicare ne va permite îmbunătățirea performanțelor Europei în materie de subsidiaritate, nu numai în ce privește relațiile dintre factorii de decizie și instituții, dar și în ce privește relațiile cu actorii economici și sociali de la nivel local și regional;

II. CONTEXT ȘI FINANȚARE

14. constată că SMR sunt, în esență, un instrument de politică pentru coordonarea punerii în aplicare a unei largi game de politici. Domeniul lor de aplicare este mult mai larg decât obiectivul de cooperare teritorială europeană: pe de o parte, diferite domenii politice contribuie la punerea în aplicare a SMR, iar pe de altă parte, toate politicile UE ar avea de câștigat de pe urma unei mai bune coordonări prin SMR;

15. observă că obiectivele SMR trebuie incluse, în mod concertat, în strategia generală a UE de după 2020, creându-se astfel un cadru coerent pentru toate programele, ceea ce ar face ca SMR să fie luate în considerare în planificarea strategică a tuturor politicilor care au un impact asupra dezvoltării regionale. Acest lucru este valabil pentru toate formele și nivelurile de politică, printre care politicile din cadrul gestiunii partajate, și, de asemenea, politicile gestionate direct de Comisia Europeană și politicile regionale de la nivel național;

16. regretă faptul că valoarea adăugată a SMR nu este în prezent suficient reflectată în politicile sectoriale și în programele lor de finanțare. Acest lucru generează o dificultate practică atunci când proiectele trebuie să se conformeze cerințelor strategice ale SMR și ale politicilor sectoriale, care furnizează fonduri și ar putea fi semnificativ diferite. Ca urmare, proiectele care intră sub incidența SMR au nevoie de mai mult timp pentru a fi pregătite și, ca atare, sunt mai puțin competitive decât proiectele de politică sectorială „standard”;

⁽³⁾ Avizul privind strategia pentru regiunea Dunării, CdR 86/2011 fin; Avizul privind Strategia UE revizuită pentru regiunea Mării Baltice CdR 1272/2012 fin; Avizul privind valoarea adăugată a strategiilor macroregionale, CdR 5074/2013 fin; Avizul privind strategia UE pentru regiunea Mării Adriatice și a Mării Ionice, CdR 23/2014 fin; Avizul privind o strategie macroregională a Uniunii Europene pentru regiunea Alpilor, CdR 2994/2014 fin.

17. consideră că, pentru a asigura accesul la resurse financiare în perioada de programare post-2020, toate politicile UE (printre care politica de coeziune) ar trebui să prevadă norme specifice de punere în aplicare pentru proiectele care contribuie la o SMR ce facilitează accesul la finanțare și reduce obligațiile administrative. Punerea în aplicare a programelor UE ar trebui urgent simplificată;

18. solicită consolidarea legăturilor existente între SMR și sursele de finanțare ale UE, atât în faza de proiectare, cât și în cea de punere în aplicare a politicilor sectoriale. Trebuie evitate suprapunerile în materie de proceduri și de raportare. În principiu, fondurile trebuie să urmeze politicile și nu invers. Din păcate, pentru moment, lucrurile par să funcționeze în sens contrar, iar SMR sunt obligate să solicite sprijin din partea programelor de finanțare;

19. încurajează statele membre să inițieze viitoare dezbateri cu privire la modul în care strategiile macroregionale, cu respectarea principiilor lor fundamentale, ar trebui integrate în cadrul financiar multianual al UE după 2020. În ceea ce privește următoarea generație de programe de finanțare, Comisia ar trebui să prevadă o finanțare corespunzătoare pentru aceste programe transnaționale care corespund strategiilor macroregionale și să dezvolte un mecanism care să acorde prioritate proiectelor eligibile care sunt considerate strategice de către o SMR, pentru a completa finanțarea proiectelor prevăzute de alte instrumente ale UE pentru cooperare transfrontalieră și transnațională;

20. îi îndeamnă pe coordonatorii SMR să nu piardă timp în elaborarea de documente de strategie privind modul în care diferite politici ar trebui să contribuie la punerea în aplicare a SMR. În vederea pregătirii actelor legislative pentru perioada de programare post-2020, astfel de documente de strategie ar încuraja factorii de decizie din UE să adapteze legislația la nevoile SMR. În plus, documentele de strategie ar contribui la faza de programare și ar sta la baza elaborării programelor operaționale;

21. invită Comisia Europeană, în cooperare cu programul Interact, pe coordonatorii tematici și naționali ai SMR, precum și părțile interesate ale SMR existente și viitoare să sprijine acest proces, prin organizarea și finanțarea unor ateliere specifice, având ca misiune redactarea unor astfel de documente de strategie. Invită Comisia Europeană, în cooperare cu programul Interact, să stimuleze schimbul de experiență între cele patru SMR, atât în ceea ce privește prioritățile tematice ale strategiilor, cât și aspectele generale ale punerii lor în aplicare. Elaborarea de noi SMR ar trebui să beneficieze și de un sprijin metodologic;

22. consideră că Comisia Europeană ar trebui să își asume un rol mai important și/sau mai proactiv în coordonarea și stimularea cooperării strategiilor macroregionale (SMR). Pe lângă DG REGIO, alte Direcții Generale ale Comisiei ar trebui să se implice mai activ în sprijinirea punerii în aplicare a obiectivelor strategice ale strategiilor macroregionale. SMR ar trebui să fie mai bine conectate cu toate politicile și instrumentele UE pentru a asigura o contribuție sporită la obiectivele generale ale UE;

23. solicită să se ofere posibilitatea de a include stimulente, printre altele de natură economică, pentru regiuni și statele membre, cu sprijin din partea Comisiei Europene, în vederea facilitării unor noi metode de punere în aplicare a legislației și politicilor europene în contextul strategiilor macroregionale. Aceste noi metode ar putea consta, de exemplu, în testarea unor posibile viitoare standarde sau politici europene sau în facilitarea punerii în aplicare a legislației și politicilor europene deja adoptate (posibilitatea realizării mai rapide a anumitor obiective – de exemplu, în ce privește clima, energia, transporturile etc. – sau a depășirii obiectivelor impuse de legislația europeană din punct de vedere calitativ și cantitativ, stabilirea unor obiective mai ambițioase). Acest mecanism de stimulare ar putea fi concretizat prin asocierea pe bază voluntară a partenerilor macroregionali și a Comisiei Europene, în cadrul unui „acord de program”, care să stabilească țintele, modalitățile și obiectivele care trebuie atinse și să ofere stimulente pentru o punere în aplicare mai rapidă;

SMR și politica de coeziune

24. subliniază că politica de coeziune nu este doar politica de dezvoltare regională a UE care vizează reducerea decalajelor, ci și cel mai important instrument al său de investiții. Este necesară o relație mai strânsă și directă între SMR și măsurile politicii de coeziune, astfel încât strategiile macroregionale să poată beneficia de o abordare specifică și integrată în cadrul programelor operaționale;

25. subliniază că politica de coeziune oferă SMR un sprijin crucial. Pe de o parte, politica de coeziune oferă un sprijin financiar esențial pentru proiectele care contribuie la punerea în aplicare a SMR. Pe de altă parte, politica de coeziune poate asigura funcționarea de zi cu zi a SMR, acordând asistență tehnică mecanismelor sale de guvernare;

26. ia act de faptul că politica de coeziune funcționează prin intermediul alocărilor naționale, axându-se astfel în principal pe prioritățile naționale. În practică, acest lucru înseamnă că, în cazul în care o țară/o regiune decide să sprijine proiecte în cadrul unei SMR, nu există nicio garanție că cealaltă țară/regiune va lua măsurile necesare pentru a sprijini la rândul ei punerea lor în aplicare. Din păcate, în astfel de cazuri, eficacitatea proiectului este redusă și valoarea adăugată a SMR scade; statele membre ar trebui să reflecte SMR în procesul de programare a politicii de coeziune;

27. prin urmare, favorizează consolidarea în continuare a cooperării teritoriale europene în cadrul politicii de coeziune, accentuând, totodată, dimensiunea transnațională a programelor operaționale principale – care reprezintă aproximativ 95 % din politica de coeziune – și aliniindu-le, după caz, la SMR. Ar trebui, de asemenea, îmbunătățite sinergiile dintre programele bazate pe fondurile ESI și programele sectoriale operate direct, cum ar fi Programul Orizont 2020, Erasmus+ și Mecanismul pentru interconectarea Europei (MIE). Programele operaționale relevante ar trebui să țină seama, în mod clar, de SMR existente la nivel local; speră că toate frontierele terestre interne și externe ale UE, precum și frontierele maritime (regiuni aflate la cel mult 150 km una de alta sau, în cazul regiunilor ultraperiferice și insulare, la peste 150 km), pot beneficia de sprijin și pot participa la programe de cooperare transfrontalieră și macroregională;

28. reiterează solicitarea formulată în recentul său aviz, intitulat „Proiectele de tip interpersonal și la scară mică în cadrul programelor de cooperare transfrontalieră”, ca accesul la fondurile politicii de coeziune să fie facilitat pentru proiectele mici. Experiența arată că unele proiecte transnaționale la scară mică sunt compatibile cu obiectivele SMR. Cu toate acestea, cele mai multe programe de finanțare ale UE nu sunt concepute pentru a sprijini proiectele mici: multe comunități locale și organizații ale societății civile nu pot participa, deoarece nu dispun de capacitatea financiară și administrativă necesară. De aceea, se recomandă să se elaboreze instrumente de finanțare ușor accesibile și ușor de gestionat, care să includă modele de prefinanțare și pregătirea de proiecte pentru proiecte mai mici;

29. subliniază că programele de cooperare teritorială europeană (ETC) au un rol esențial în ceea ce privește sprijinirea SMR. Cu toate acestea, cooperarea teritorială europeană reprezintă doar o mică parte a finanțării globale și, prin urmare, este importantă mai curând în termeni de calitate decât de cantitate. Scopul principal al programelor de cooperare teritorială europeană ar trebui să fie de a sprijini cooperarea transfrontalieră, transnațională și interregională împreună cu proiectele-pilot și programele inovatoare și de a oferi asistență tehnică pentru finanțarea punerii în aplicare a SMR. Concurența pentru obținerea aceluiași fonduri dintre proiectele programelor de cooperare teritorială europeană și cele ale SMR este contraproductivă și ar trebui evitată;

30. subliniază rolul GECT în punerea în aplicare a SMR și în alte inițiative transnaționale și transfrontaliere, cum ar fi comunitățile de lucru. Cu toate acestea, GECT nu și-au valorificat încă întregul potențial din cauza punerii insuficiente în aplicare a legislației relevante în unele state membre, a lipsei de informare cu privire la oportunitățile oferite de acest instrument, precum și a persistenței altor obstacole administrative;

Reinterpretarea principiului „celor trei nu”

31. subliniază că un principiu fundamental al SMR este principiul „celor trei nu”: nu noi fonduri UE, nu structuri formale suplimentare ale UE și nu o nouă legislație a UE. În practică, însă, acest principiu a generat o oarecare confuzie. De exemplu, noi structuri, cum ar fi platforme și rețele de cooperare, au fost instituite în toate strategiile macroregionale, însă acestea nu pot fi considerate drept structuri oficiale ale UE. Punerea în aplicare a SMR se bazează în mare măsură pe finanțarea din partea UE, dar, din punct de vedere tehnic, finanțarea nu este nouă, ci o utilizare diferită a fondurilor existente. În plus, deși SMR nu ar trebui să genereze o nouă legislație, ar trebui să se permită propunerea sau modificarea legislației la toate nivelurile dacă acest lucru ar îmbunătăți punerea în aplicare a SMR;

32. susține că „cei trei nu” ar trebui înlocuiți cu „cei trei da”, pentru a îmbunătăți utilizarea legislației, instituțiilor și a finanțării existente. Ar trebui mai curând să se adopte o abordare practică prin care să se ia măsurile necesare de îmbunătățire a funcționării SMR, în loc ca atenția să se concentreze asupra unor principii neclare, cum ar fi „cei trei nu”. CoR spune „da” unei mai bune sinergii cu instrumentele de finanțare, „da” unei mai bune integrări a structurilor existente în SMR și „da” unei mai bune puneri în aplicare a normelor existente;

Guvernanța

33. observă că guvernanța SMR are acum nevoie să fie consolidată, și că, pentru consolidarea guvernanței, trebuie să se consolideze de asemenea nivelul local și cel regional. Guvernanța nu poate fi încredințată numai guvernelor naționale, deoarece acest fapt contravine ideii de SMR;

34. consideră că punerea în aplicare a SMR necesită o abordare specifică în materie de guvernanță, bazată pe cooperare și pe coordonare și subliniază că, în acest scop, este necesară îmbunătățirea capacității administrative și a cooperării, pornind de la asumarea responsabilității într-o mai mare măsură. Această abordare specifică a guvernanței ar trebui să fie integrată în structurile de guvernanță existente în mod concertat, cu scopul evitării suprapunerilor și al adoptării unei abordări raționalizate. În niciun caz eforturile de coordonare nu trebuie să ducă la o centralizare deghizată;

35. subliniază că asumarea responsabilității de către politicienii și administrațiile de la nivel european, național și regional este o condiție necesară pentru îmbunătățirea capacității administrative, și regretă faptul că, în multe cazuri, SMR încă suferă de o lipsă de implicare. Asumarea responsabilității poate fi îmbunătățită printr-o sensibilizare sporită față de rolul determinant al autorităților locale și regionale;

36. este conștient de faptul că procesele de elaborare și de punere în aplicare a SMR și a proiectelor conexe pot părea la început dificile și complexe, având în vedere faptul că în acest context se confruntă diferite culturi și tradiții administrative și că se încearcă să se stabilească o strategie de dezvoltare comună. SMR necesită resurse umane semnificative și timp în primele faze de introducere a unor noi proceduri și structuri administrative. Este necesară o nouă cultură administrativă (mai deschisă și mai strategică), precum și familiarizarea cu abordări, contexte juridice și limbi noi;

37. subliniază că existența unui dialog permanent, a unor structuri de cooperare eficiente și parteneriate puternice este esențială pentru asumarea responsabilității în ceea ce privește punerea în aplicare a SMR. Gestionarea comună este cea mai potrivită metodă de punere în aplicare în contextul guvernanței pe mai multe niveluri. În acest sens, este important să se clarifice responsabilitățile și competențele individuale ale tuturor actorilor;

38. consideră că instituțiile UE ar trebui să convină asupra unei viziuni europene globale și a unei strategii de dezvoltare orientate către nevoile naționale, regionale și locale. SMR se bazează pe regiuni „funcționale” și, prin urmare, sunt cele mai potrivite pentru punerea în aplicare a unei strategii de dezvoltare a UE și pentru realizarea obiectivelor acesteia, abordând nevoile și cerințele specifice unei anumite regiuni (arii geografice) și prin punerea în aplicare eficientă a principiului parteneriatului;

39. subliniază că un parteneriat eficace presupune participarea tuturor părților interesate la planificarea strategică și la procesele decizionale. Evident, acest lucru este posibil numai dacă nevoile locale și regionale sunt cunoscute, analizate în contextul UE și incluse în cadrul general al SMR. De asemenea, reușita SMR depinde de măsura în care actorii regionali și locali, precum și societatea civilă beneficiază de flexibilitatea, încrederea și stimulentele financiare necesare pentru a pune în aplicare obiective de interes comun european adaptate nevoilor locale și regionale;

40. sugerează că coordonarea națională cu toate celelalte niveluri de decizie politică, instituționale și administrative ar trebui să se bazeze pe un mandat puternic și un buget alocat în mod specific activităților de coordonare. Coordonarea ar putea implica, de asemenea, înființarea unei rețele de platforme naționale de coordonare interconectate pentru fiecare SMR, pentru a asigura o punere în aplicare favorabilă incluziunii în fiecare țară participantă și coerența diverselor strategii de punere în aplicare din țările și regiunile participante;

41. subliniază că, pentru a îmbunătăți guvernanța, SMR necesită sprijinul Comisiei Europene, care ar trebui să sprijine în mod activ coordonarea națională și tematică și ar trebui să depună eforturi pentru a consolida legătura dintre politicile UE și punerea în aplicare a SMR, concentrându-se pe o perspectivă locală și regională. Comisia ar trebui să organizeze în mod frecvent și regulat reuniuni și seminare, care să le ofere responsabililor și principalelor părți interesate o imagine mai clară asupra obiectivelor UE și să faciliteze schimbul de bune practici între SMR existente;

42. consideră că Comisia ar trebui să își îmbunătățească în mod semnificativ coordonarea internă între diferitele direcții generale și să abordeze actualele suprapuneri existente la nivelul politicilor UE. Următorul raport al Comisiei privind punerea în aplicare a SMR ale UE ar trebui să se concentreze și mai mult pe bunele practici care ar putea fi transferate între strategii;

43. consideră că viitoarele rapoarte ar trebui, de asemenea, să furnizeze date concrete privind contribuțiile financiare consacrate SMR, inclusiv numărul de proiecte sprijinite. În fine, CE ar trebui să facă mai mult și în ceea ce privește propunerile de armonizare a terminologiei utilizate pentru a descrie rolurile și procesele din cadrul SMR;

Monitorizarea, evaluarea și comunicarea

44. subliniază că este nevoie de monitorizarea și evaluarea modului în care sunt puse în aplicare SMR, în vederea evaluării eficienței acestora și pentru a facilita învățarea în domeniul elaborării de politici. Este necesară însă claritatea în ce privește scopul, destinatarii și așteptările în materie de raportare. Raportarea fără un obiectiv și un scop clar este birocratică inutilă;

45. consideră că rapoartele privind punerea în aplicare a SMR ar trebui să evalueze în ce măsură politicile la nivelul UE și la nivel național sunt în continuare coerente și adecvate pentru punerea în aplicare a SMR, și ar trebui să atragă atenția factorilor de decizie politică de la nivel național și de la nivelul UE asupra aspectelor care trebuie modificate. Ori de câte ori se propune o nouă legislație, ar trebui efectuată o evaluare a impactului teritorial pentru a identifica posibilele efecte asupra SMR. Rapoartele ar trebui, de asemenea, să-i ajute pe cei care implementează SMR să înțeleagă progresele realizate, să îmbunătățească procesele interne și să se adapteze noilor evoluții;

46. subliniază că cooperarea teritorială este oarecum riscantă și nu este ușor de prevăzut în detaliu. Monitorizarea și evaluarea ar trebui, prin urmare, să se concentreze mai curând asupra rezultatelor și a proceselor de cooperare decât asupra cifrelor. Pot apărea și vor apărea deficiențe și erori, dar acestea nu ar trebui să ducă imediat la aplicarea de corecții financiare sau la întreruperea măsurilor, întrucât acest lucru ar putea împiedica realizarea de proiecte inovatoare, dar cu un grad ridicat de risc;

47. este de acord cu opinia CE că SMR ar trebui să includă o strategie de comunicare puternică și consideră că, având în vedere situația actuală din UE, este necesar să se comunice valoarea adăugată a acțiunilor sale. SMR sporesc vizibilitatea obiectivelor politicii europene și le fac mai ușor de înțeles pentru cetățenii din teritoriu. Acestea constituie un răspuns la evoluțiile politice actuale din Europa și ar putea oferi o contribuție foarte importantă la viitoarele dezbateri privind UE-27, lansate recent de CE prin Cartea sa albă privind viitorul Europei;

Observații privind strategiile individuale

Strategia UE pentru regiunea Mării Baltice (EUSBSR)

48. este de acord cu evaluarea Comisiei Europene privind punerea în aplicare și provocările Strategiei UE pentru regiunea Mării Baltice și atrage atenția asupra faptului că, în 2016, a fost instituită o rețea a autorităților de gestionare a Fondului european de dezvoltare regională (FEDER) pentru Strategia UE pentru regiunea Mării Baltice. Scopul rețelei este de a găsi modalități de a oferi un sprijin financiar mai eficient pentru punerea în aplicare a Strategiei UE pentru regiunea Mării Baltice. Rețele similare au fost instituite și pentru alte fonduri. Acesta este un exemplu de bună practică care ar putea fi aplicată în alte SMR. Un alt exemplu este participarea rețelelor regionale și urbane la Strategia UE pentru regiunea Mării Baltice;

49. ia act de faptul că Facilitatea privind capitalul de pornire a Strategiei privind regiunea Mării Baltice a reprezentat un instrument eficient pentru încheierea de parteneriate și elaborarea de proiecte de cooperare care caută finanțare fie prin programul Interreg pentru regiunea Mării Baltice, fie prin alte programe de finanțare. Deoarece Strategia UE pentru regiunea Mării Baltice a fost prima SMR, există o multitudine de bune practici de utilizat ca termeni de referință pentru celelalte strategii macroregionale;

Strategia UE pentru regiunea Dunării

50. este de acord cu evaluarea Comisiei Europene privind punerea în aplicare și provocările Strategiei Uniunii Europene pentru regiunea Dunării. Unul dintre rezultatele cele mai vizibile ale Strategiei pentru regiunea Dunării a fost înființarea Programului transnațional Interreg pentru regiunea Dunării, care corespunde exact zonei geografice a acestei strategii. Prin intermediul Strategiei pentru regiunea Dunării, au fost dezvoltate o serie de proiecte, multe dintre acestea fiind aprobate de Programul transnațional Interreg pentru regiunea Dunării sau de alte surse de finanțare. În plus, în 2014, cele 14 țări au instituit împreună un nou organism, Punctul strategic pentru regiunea Dunării (*Danube Strategy Point – DSP*), pentru a facilita punerea în aplicare a Strategiei pentru regiunea Dunării și implicarea tuturor actorilor existenți și potențiali. Ambele inițiative reprezintă importanți pași înainte și ar trebui să beneficieze de sprijin în continuare;

51. salută faptul că Strategia UE pentru regiunea Dunării oferă o platformă inovatoare pentru politica regională și politica de extindere și de vecinătate și faptul că promovează participarea autorităților subnaționale și a societății civile, inclusiv a partenerilor sociali;

Strategia UE pentru regiunea Mării Adriatice și a Mării Ionice (EUSAIR)

52. observă că situația existentă în materie de migrație și refugiați are un impact enorm asupra țărilor din regiunea Mării Adriatice și a Mării Ionice. Cel de-al 2-lea forum al Strategiei UE pentru regiunea Mării Adriatice și a Mării Ionice, care a avut loc la Ioannina (Grecia), la 11 și 12 mai 2017, s-a concentrat asupra modului în care strategia EUSAIR poate contribui la consolidarea rezilienței țărilor din bazinul adriatico-ionic, pentru a face față crizei. Rezoluția adoptată în cadrul celei de-a 2-a ediții a forumului a invitat țările participante să creeze o platformă de colaborare, prin care țările din regiune ar putea îmbunătăți coordonarea măsurilor de răspuns la criză și ar putea învăța unele de la altele;

53. salută eforturile depuse pentru a promova cooperarea dintre fondurile ESI și Instrumentul de asistență pentru preaderare (IPA). Aceasta înseamnă că fondurile ESI, IPA și alte surse de finanțare naționale și regionale relevante ar trebui să contribuie la îndeplinirea obiectivelor Strategiei UE pentru regiunea Mării Adriatice și a Mării Ionice. În acest sens, ar putea fi avute în vedere sinergii suplimentare cu Strategia UE pentru regiunea Dunării, precum și cu organizații internaționale regionale. Din păcate, existența unor terminologii diferite pentru a descrie procesele de punere în aplicare a diferitelor programe de finanțare încă creează confuzie și împiedică exploatarea sinergiilor;

54. recunoaște valoarea adăugată a Strategiei în ce privește cooperarea interguvernamentală și multilaterală existentă care funcționează în cadrul regiunii Mării Adriatice și a Mării Ionice;

55. consideră că ar trebui eliminată discrepanța dintre declarațiile politice și mijloacele disponibile pentru punerea în aplicare. Obiectivele strategiei pot fi realizate numai dacă aceasta primește mijloacele financiare și instrumentele de guvernare necesare;

O strategie a UE pentru regiunea alpină (EUSALP)

56. menționează că punerea în aplicare a acestei strategii a început în prima jumătate a anului 2016. Este prea devreme pentru a trage concluzii, dar Strategia UE pentru regiunea alpină a pornit neîndoiește cu dreptul. Este îmbucurător faptul că cele mai multe dintre cele șapte țări participante sunt implicate în principal la nivel regional. Nivelul național/federal este implicat în Comitetul executiv, dar punerea în aplicare a strategiei are loc în principal la nivel regional. Asumarea responsabilității la nivel național/federal ar putea fi un factor esențial pentru impulsivitatea strategiei în viitorul apropiat. Acest angajament la nivel local și regional va servi fără îndoială la asumarea responsabilității și va duce la o punere în aplicare fructuoasă a strategiei în viitorul apropiat;

57. consideră că strategia pentru regiunea alpină poate contribui la un model de dezvoltare durabil realizat în comun de macrorégiunile europene. În Europa, populația și bogăția se concentrează în principal în zonele urbane și metropolitane; asigurarea dezvoltării durabile a orașelor necesită însă conservarea zonelor rurale și montane înconjurătoare. Protecția patrimoniului natural le permite cetățenilor să beneficieze de oaze de bunăstare, să se aprovizioneze cu alimente sănătoase și de calitate și să conserve biodiversitatea. Interconexiunea dintre zonele metropolitane, motoare ale productivității și catalizatori ai creativității și inovării, și zonele rurale și montane va trebui să constituie un element esențial al realizării unor proiecte în sinergie și al unor campanii comune de comunicare orientate către cetățeni;

58. constată însă că, având în vedere lunga istorie a cooperării din regiune și prosperitatea economică, actorii acestei strategii ar putea fi și mai ambițioși, depășind cadrul existent al cooperării Interreg, oferind astfel un exemplu altor macrorégiuni. O opțiune demnă de luat în considerare ar fi stabilirea unei structuri de coordonare permanente pentru punerea în aplicare a strategiei, pe care s-ar putea baza în mod eficient sistemul de guvernare;

59. ia act de cu satisfacție de documentul de poziție comună al Președinției bavareze și al altor regiuni participante, care prevede integrarea strategiilor în cadrul de reglementare privind viitorul cadru financiar multianual;

Ieșirea Regatului Unit din UE

60. consideră că premisele fundamentale ale strategiilor macroregionale oferă o bază solidă și realistă pe care administrațiile descentralizate, autoritățile locale și regionale și comunitățile acestora din Regatul Unit să poată edifica în viitor o cooperare cu omologii lor din UE și invită negociatorii ambelor părți să includă acest subiect pe lista celor discutate în cadrul negocierilor privind retragerea Regatului Unit din UE.

Bruxelles, 30 noiembrie 2017.

Președintele
Comitetului European al Regiunilor
Karl-Heinz LAMBERTZ
